

Bitcoins - virtuelle penge

Vekselkursen på bitcoins kom over 1100 US\$ i februar 2017 for første gang siden 2013. Og nu har kursen ligget på mellem 30 000 og 41 000 US\$ over den sidste måned, vi skriver februar 2021.

Bitcoin-valutaen har været forsøgt talt i graven adskillige gange af diverse nationalbankdirektører og af finanssektorens såkaldte økonomiske analytikere.

Men det står nu klart, at fortællingen, om hvad penge er, skal skrives om. De sidste 92 års pengeteori er obsolet. Men det er ikke det samme, som at Bitcoin skal overtage funktionen som alverdens reservevaluta. Snarere er det selve teknologien bag Bitcoin, der vil kunne realisere Says lov, dvs. [realøkonomien, hvor kun realøkonomisk værdi har købekraft.](#)

Bitcoins er et reelt alternativ til staternes og de kommercielle bankers inflationspenge. Valutaen har fundet anvendelse som funktionsdygtigt betalingsmiddel i en lang række lande. Det er sket på trods af alverdens myndigheders vilje.

Beskrivelsen af Bitcoin som "virtuelle penge" er derfor ukorrekt.

Den mest udbredte opfattelse af hvad rigtige penge er, den går på, at det er statens, nationalbankens penge, der er de rigtige. Opfattelsen er forkert, for i virkeligheden er mere end 95 % af de penge, som fx bruges i betalingssystemet i dagens Danmark, bankpenge.

Bankpenge

Bankpenge er ikke nationalbankpenge. De er kun bogførte fordringer på nationalbankpenge, godskrevet i det liberale finansielle markeds indbyrdes eller interne gensidigt anerkendte bogføringer.

Disse bankpenge, de [kommercielle bankers](#) kontopenge, er skabt i og med den liberale finansielle sektors långivning.

Langt de fleste betalinger gennemføres med penge, som er mere virtuelle end Bitcoins.

Staten magtesløs

Staten har ikke magten over de forskellige slags penges markedsværdi. Staten og nationalbanken kan ikke diktere en valuta dens markedsværdi, heller ikke nationalbankens egne statspenge.

Staten er loven inden for sit domæne, men den sætter ikke enerådigt en valutas markedsværdi hverken internt i national forstand eller internationalt. Stater og nationalbanker samarbejder om at bevare nogle bestemte vekselkurser de forskellige nationalbankers valutaer imellem, men behersker ikke sine valutaers markedsværdi.

Bankpenge er lovlige ligesom staten anerkender bankpenge som betalingsmiddel til skattevæsenet.

Den danske stat, [skatterådet](#) har forbudt virksomheder at skrive fakturaer i Bitcoins. Spørgsmålet er, om det kan forbyde, at markedets aktører clearer gensidige fordringer eller neutraliserer gensidige fordringer med denne valuta.

Det står ikke klart.

Skattebetaling

Noget, som står fast, er, at staten ikke anerkender indbetaling af skat i Bitcoins.

Den regner heller ikke fortjenester, udbetalinger i anden valuta som følge af handel med Bitcoins, som skattepligtig.

Dvs. handel med og udvekslinger økonomiske agenter imellem med Bitcoins er lovlig. Afslutning af uafsluttede regnskaber i Bitcoins er lovlig. Men almindelig fakturering og forbrugerbeskyttelse er umulig i en bitcoinøkonomi.

Handel i Bitcoins

Valutaen er bygget sådan op, at kontrakten, aftalen bag udvekslingen af Bitcoin, kun kan ses og registreres handelens to parter imellem.

Der må derfor herske tillid handelens parter imellem, da ingen andre har mulighed for at kontrollere den. Parterne må stå umiddelbart over for hinanden, interagerende fysisk eller på anden vis have grund til at tro på hinanden. Ingen tredjepart har adgang til eller mulighed for at kende handelen, med mindre begge parter give sig til kende og deltager i offentliggørelsen af handelen over for tredjepart.

Det er virkelige mennesker der handler med og i Bitcoins. Staten har ingen mulighed for at kontrollere eller beskatte den økonomi, som udfolder sig i Bitcoins uanset lovgivning. Skattelovgivningen er magtesløs i forhold til bitcoinøkonomien. Det har det danske skattevæsen taget konsekvensen af. Man beskatter ikke, hvad man ikke kan beskatte.

Bitcoinøkonomien er lovløs, hvilket ikke er det samme som at være ulovlig.

Ingen stat i verden har magt over, hvad markedet bruger Bitcoins til.

Værdien af Bitcoins er stigende, hvor de virtuelle penges værdi er faldende

Bitcoins er en absolut begrænset ressource, et i udstrækning begrænset mål for økonomisk værdi og dermed en potentielt mere virkelig standard for økonomisk værdi, end nationalbankernes og de almindelige bankers penge, der kan skabes i ubegrænsede mængder.

Der er ingen fysiske grænser for, hvor mange penge banker og nationalbanker kan lave. Det er der for Bitcoins.

En stor del af forklaringen på de prisstigninger, som vi har set på aktier og obligationer over de sidste 8 år, skyldes markedets og

statens pengeskabelse. Det er derfor ikke nødvendigvis realøkonomisk værdiskabelse, der ligger bag.

Det danske aktieindeks er steget mere end 300 % siden 2009. Men den realøkonomiske vækst har kun været en eller to cifret, alt efter hvordan man gør realøkonomisk vækst op. Differencen skyldes primært pengeskabelsen, de markedsendogent skabte bankpenge, kreditpenge, virtuelle penge og de gigantiske mængder af opsparede midler, der flyder over i kapitalmarkedet.

Bitcoins kaldes deflationspenge, fordi de stiger i værdi i takt med udbredelsen og anvendelsen af dem, hvor nationalbankernes og de kommercielle bankers penge falder i værdi, fordi deres penge hele tiden må formeres for at vedligeholde de kredit- debetrelationer, som er de opstår og lever ved.

Pengenes væsen og uvæsen i filosofisk perspektiv

Der er grund til at filosofere over [pengenes væsen](#). Her melder distinktionen mellem realiteten og dens virtuelle værdier sig sammen med andre af den mere forpligtende filosofis svære discipliner.

Den lidt dybere forståelse for [det økonomiske system](#) glimrer ved sit fravær i det moderne vestlige samfund, hvor mainstreamøkonomerne præger tilgangen til fænomenet uden at forstå ret meget af den pågående krise, af det, at hele den finansielle og erklærede liberale pengeindustri efter sidste krise er endt op på nationalbankernes og statens overførselsindkomster uden udsigt til nogensinde at kunne komme til at gå igen.

[Mainstreamøkonomerne](#) har forvekslet deres egen succes på markedet for salgbare budskaber med videnskabens forpligtende kriterier for at kvalificere sandheden.

Dette samfund er holdt op med at beskæftige sig med de semantiske konstruktioners sociale funktion. Man udlever dem som del af et orienteringsmønster, det moderne samfunds fremherskende form for kognitiv praksis, ureflekteret og blindt for sig selv. Det er en del af baggrunden for det, som kaldes det faktaresistente samfund. Trump er en af de mere markante konsekvenser af det, ingen årsag.

Det er naturligt, for det har altid været lettere bare at være sig selv, end at se sig selv.

Sprogforskere og filosoffer betragtes således som uvedkommende livsformer, der hvor de går ind med deres disciplinerede tilgange til samfundets måde at orientere sig på.

Semantik og semiotik er udtryk fra en akademisk verden. De henviser til grene af videnskaben, der kan bruges til at afsløre, hvordan det moderne samfund ser, og især hvordan det forhindrer sig selv i at se. Den slags er anstrengende.

Semantisk lever ords betydning i kraft af det net af bærende og komplementerende modsætninger, som ordet falder i: Det virtuelle står fx semantisk over for realiteten, som det "mindre virkelige".

Det handler om semantisk struktur, meningens og betydningernes referenceramme, som vi sprogligt kognitivt orienterer os inden for.

Kognitiv social praksis - realitet og virtuelle værdier

Semiotik er mere den rene tegnlære afkoblet fra konkret kognitiv praksis, hvor semantikken sætter anvendelsen af tegn ind i en social psykisk praksis. Semantikken er den brede konkrete lære om betydningernes og meningens forankring.

Den rent semiotiske definition på det virtuelle tager udgangspunkt i tegnets principielle betydninger, løsrevet i forhold til tegnets konkret kognitive social praksis, "som om" at praksis var uden sammenhæng med sit levede genstandsfelt for opmærksomhed, som om at betydningerne havde et ideelt liv hinsides det konkrete.

Men for så vidt, som selve anvendelsen af distinktionen mellem det virtuelle og realiteten falder som konkret kognitiv performance, så sker det under realitetens domæne. Det manifest kognitivt konkret givne er betydningens livsgrundlag, også betydningen af det virtuelle.

Det ses, når den konkrete anvendelse af begrebet "virtuel" betragtes. Her ses det, at måden, hvorpå det giver mening at tale om det virtuelle, udfolder sig som konkret praksis, dvs. som realitet.

For den, der iagttager den performative indikation af det virtuelle, er det indikationen, der er realitet.

Iagttageren af det virtuelle fjerner sig ikke fra realiteten med sin indikation af det virtuelle. Det virtuelle har sin realitet i sin iagttager.

Iagttageren af det virtuelle er realiteten bag det virtuelle, realitetens virtuelle værdier. Iagttageren af det virtuelle lever hen i "det virtuelle realitet", men "er" realiteten bag det virtuelle.

Indikationen for mangel på realitet i anvendelsen af begrebet "virtuel" hos semiotikeren fx, har dermed sin konkrete realitet. Det er en ontologisk betragtning, der tager udgangspunkt i social og konkret praksis.

Konstruktivisme - en ontologisk filosofisk grundantagelse

Det er en filosofisk ontologisk grundantagelse at gå ud fra, at der er en realitet bag og i enhver kognitiv praksis. Visse kritikere af konstruktivismen har aldrig forstået, hvor konkret et udgangspunkt der ligger til grund for den filosofisk ontologiske grundposition, som konstruktivismen antager.

"Konstruktivismen" hævder, at enhver iagttagelse og semantisk praksis falder som realitet, dvs. som konkret kognitiv praksis, og at det er basis for det virtuelle, som konstruktivismen reduceres til af visse kritikere.

Konstruktivismens kritikere skelner ikke mellem realitetens konstruktioner og konstruktionens realitet, på samme måde som konstruktivisten gør, lige som de selv samme kritikere på mange måder forledes til at forveksle det virtuelle realitet med realitetens virtuelle værdier, fordi de ikke forstår distinktionen.

Kritikken af konstruktivismen går på, at alt er relativt, lige konstrueret, og ser på den måde bort fra, hvor konkret en forankring konstruktivismen gør sig.

[Refleksionen og det reflekterede](#)

Konstruktivismen hævder, at iagttageren under alle omstændigheder er konkret virkelighed på det ureflekterede niveau, dvs. del af realiteten, der falder i ental, som det der omfatter al konkret kognitiv praksis. Vi taler om iagttagelsens performative niveau, det manifesterede plan (positivismens empiri).

Det giver mening, semantisk betinget af det principielle, latente og negative, her hvor vi konkret indikerer det i kraft af en semantisk referenceramme, som bærer af tegnets betydning.

Betydningerne, der lever ved iagttageren, kan reflekteres som en psykisk og social konstruktion. Betydningerne ses da hos den iagttagede iagttager, iagttageren som del af realiteten i ental. De ses som en mangfoldighed af konstruerede realiteter inden for en og samme.

Realiteten forsvinder altså ikke med konstruktionen af fx de virtuelle værdier, eller betydningerne omkring fremtid, fortid, økonomisk værdi, retfærdighed, godhed, sandhed, som alle har den egenskab, at de ikke ville have været foruden en konkret kognitiv performance.

Psykisk er individet konkret bundet af egne kognitive forudsætninger. Ureflekteret og umiddelbart, dvs. set indefra uden blik for sig selv som iagttager, lever konstruktionen ved forvekslingen af erfaringen med selve realiteten. Det virtuelle får først sin karakter som virtuelt med refleksionen, iagttagelsen af iagttagelse på baggrund af den semantiske distinktion mellem netop realitet og det virtuelle.

Heinz Von Foerster taler om iagttagelser af første og anden orden. Første ordens iagttagelsen er ureflekteret, hvor anden ordens iagttagelse er refleksionen af en første ordens iagttagelse.

Anden ordens iagttagelsen har sit eget første ordens niveau, hvor den reflekterer en anden, dvs. bærer den anden som genstanden for sin opmærksomhed, uden nødvendigvis at have sin egen rolle i spillet som genstand for opmærksomhed.

Konstruktionen "er" i den ureflekterede manifesterede erfaring "en realitet", der forveksler sig med "realiteten". Den reflekterende erfaring lader den reflekterede erfaring synke ned til at være en konstruktion blandt andre. Mulighederne kommer til syne med refleksionen, anden ordens iagttagelsen, som alternativerne til det, der viser sig i det reflekterede.

Det negative, det kun mulige, sætter således det, som før var ureflekteret og ubetinget, som betinget, i refleksionens lys, i en anden ordens iagttagelse. Den reflekterede realitet har på den måde fået sin virtuelle status, som det mulige blandt muligheder.

Det moderne samfund er præget af den essensmystik, der gælder omkring visse værdier. Man tror fortsat på det gode, det sande og den højere retfærdighed, som om at disse værdier ville stå tilbage efter at menneskeheden har lagt den blå planet øde. Det præger den sociale praksis, realiteten, som så mange andre virtuelle værdier.

Man må skelne mellem realitetens konstruktion og konstruktionens realitet

Den ureflekterede positive og kognitivt performative adfærd manifesterer sig som realitet. Men set som konstruktion, dvs. reflekteret i kraft af en anden erfaring, synker den umiddelbare forveksling af erfaringen med realiteten sammen og bliver virtuel, dvs. dens realitet afslører sig som en mulighed blandt andre, som en konstruktion.

Med tiden æder realiteten sine egne børn. I skabelsen synker de ned, mister væren og bliver virtuelle. Nutiden er realiteten, der føder sine børn med blik på fremtiden, det virtuelle, og fortiden, det virtuelle, som tiden har ædt igen. Realiteten, nuet, er konge over det virtuelle.

Det virtuelle - en konstrueret realitet

Det virtuelle er en konstrueret realitet, der kan takke konstruktionen for sin tvivlsomme tilværelse. Disse virtuelle og tvivlsomme fænomener er der mange af. Et af dem er årsagen til denne filosofiske udflugt, nemlig "de virtuelle penge".

Pointen er så, at de såkaldt virtuelle penge ikke nødvendigvis er mere eller mindre virtuelle end andre penge, end anden "hård valuta". Penge er og bliver et socialt fænomen, noget der tilhører og falder i en social tradition for at udveksle varer og ydelser mod betaling i netop penge.

Pengenes sociale funktion og konstruerede værdi opretholdes med betalingen, konkret social og psykisk praksis. De står for de skabte, skrøbelige og virtuelle værdier. Det er deres yderst komplekse sociale og psykiske realitet, der ikke bare omfatter og bærer deres virtuelle værdier, men som også selv henter funktion i det virtuelle, fx i forestillingen om pengenes iboende værdi.

Hvis tilliden til eller troen på, at pengene kunne bruges som betaling igen og igen, ikke var der, så var ingen parat til at afgive noget som helst mod betaling i penge, uanset hvilken slags penge, der var tale om. Men tilliden og troen er der, dvs. den sociale praksis og konstruktion af pengenes fremtidige funktion sørger performativt for den selvopfyldende profeti, som tilliden til fremtidens penge er. Det virtuelle virker tilbage på det konkrete og omvendt.

Den analytiske metode er af indre nødvendighed dømt til at gå fejl af denne side af det sociale, ligesom den kausale forklaring bryder sammen her.

Pengenes funktion som betalingsmiddel hviler i tillid, tilliden til, at de vil virke, at man kan købe varer og ydelser for dem, der hvor man selv har afgivet noget for at få del i dem. Det gælder Bitcoins og det gælder for de US\$ og Euro, som pumpes ud i verdensøkonomien i forsøg på at erstatte det fri markeds kreditpenge. Deres funktion afhænger af tilliden til at de fungerer og er derfor hverken mere eller mindre funderet i det virtuelle, troen på fremtiden, end Bitcoins.

Pengene i sig selv er værdiløse.

Deres værdi består i at være et betalingsmiddel i en social praksis, der gør dem til, hvad de "er".

De konstruerede værdier er afgørende for den sociale praksis og omvendt. Det er helt afgørende for det økonomiske system, at der er en udbredt social tillid til pengene. Uden denne tillid, ville det økonomiske system ikke fungere. Det samme gælder for retsvæsenet, uden tillid til det forpligtende i at skelne mellem ret og uret, så ville retssystemet og den almindelige sociale praksis, som danner sig om distinktionen, ikke være der. Forudsætningen for, at det giver mening at insistere på det gode, er distinktionen mellem det gode og det onde, selv om de onde ret beset kun sjældent har været særligt imponerede af de godes godhed. Den sociale praksis bygger sig i realiteten op om de virtuelle værdier, som ikke er uden betydning for den sociale og psykiske realitet, hvilket de uforanderlige former for betingelser af naturlig art selvsagt heller ikke er, selv om fx økonomerne mener at de naturligt givne eksistensbetingelser kan erstattes af kapital, dvs. samfundet selv.

Økonomerne kan ikke forstå, at den økonomiske vækst ikke er løsningen på de problemer, der følger af økonomisk vækst. Derfor siger de, at væksten er en forudsætning for at afbøde på vækstens bidrag til det moderne samfunds selvdestruktion.

Realitetens virtuelle penge

I realiteten er Bitcoins hverken mere eller mindre virtuelle end anden valuta. De fungerer som betalingsmiddel og breder sig. Men de svarer ikke til noget; de "har" ingen værdi i sig selv hinsides deres

sociale funktion som betalingsmiddel. Det er ikke her, at de adskiller sig fra andre penge.

Bitcoins

Bitcoins er fortsat den mest udbredte form for "virtuelle penge". De adskiller sig på få punkter fra almindelige nationale og globale reservevalutaer:

- Betalinger, der gennemføres med bitcoins, kan ikke kontrolleres eller beskattes af myndigheder.
- Betalinger sker direkte mellem modtager og indbetaler.
- Mængden af Bitcoins er absolut begrænset, modsat andre penge, der skabes vilkårligt af nationalbanker og kommercielle banker.
- Bitcoins skabes ikke som gæld, som nationalbankers og almindelige konventionelle bankers kreditpenge.
- Bitcoins værdi bestemmes af udbud og efterspørgsel alene, hvor køber og sælgers intentioner ikke får anden betydning for prisen på valutaen, end dens opadgående eller nedadgående bevægelse.
- Bitcoins er stort set gratis at anvende.
- Bankerne, centralbankerne og staten er inderligt overflødig for denne valutas virke og udbredelse.

Pengenes realitet versus realitetens penge

Pengene har sin realitet, ligesom realiteten omfatter sine penge.

Det at bruge dem og orientere sig økonomisk er udtryk for en særskilt social praksis, pengenes realitet, med stor betydning for det moderne samfund og udvikling.

Realiteten omfatter sine virtuelle og konstruerede værdier, der ikke er uden betydning for realiteten i bred forstand.

Udtrykket "virtuelle penge og værdier" er endnu mest brugt som betegnelse for de nye elektroniske penge. Det vil ændre sig, for de værdier, der sættes pris på i Bitcoins, er på den måde hverken mere eller mindre virtuelt indikeret, end de, der sættes pris på i kongens mønt. Og valutaens funktion er ikke mindre betinget af nærværet af troen på fremtiden, tilliden til pengenes fremtidige funktion, det virtuelle, end andre former for valuta, penge.

Kongen er den konkrete betaling, den konkrete sociale pengeøkonomiske praksis, uanset hvilke penge der betales med.
Basta